

Innehåll

Förord	1
Förkortningar	11
1	Inledning	13
2	Bouppteckningsskyldigheten	15
2.1	Allmänt	15
2.2	Bouppteckningsskyldighetens omfattning	16
2.2.1	Allmänt om folkbokföring	16
2.2.2	Den avlidne hade hemvist i Sverige.....	16
2.2.3	Den avlidne hade inte hemvist i Sverige.....	17
2.2.4	Bouppteckningsskyldigheten i förhållande till skattskyldigheten.....	18
2.2.5	Ansvaret för att bouppteckningsskyldigheten iakttas.....	19
2.3	Tidsfrister	20
2.3.1	Förrättningen	20
2.3.2	Ingivande till Skatteverket	20
2.4	Tilläggsbouppteckning	21
2.4.1	Allmänt	21
2.4.2	Efterbeskattning	22
2.4.3	Återvinning	22
2.5	Behörig myndighet	22
3	Bevakning av att bouppteckning kommer in	25
3.1	Allmänt	25
3.2	Bevakningsrutin	26
3.3	Vite	27
3.4	Förordnande av särskild bouppteckningsförrättare	28
3.5	Inställande av vidare åtgärder för att få in bouppteckning	28
4	Handläggningsgången	29
4.1	Bestämmelser	29
4.1.1	Allmänt	29
4.1.2	Ansökan	29
4.1.3	Dagbokföring och aktbildning	29
4.1.4	Beslut	30
4.1.5	Behörighet.....	30

4 Innehåll

4.2	Mottagande och granskning.....	30
4.2.1	Summarisk granskning av handlingarna	30
4.2.2	Ankomststämpling	31
4.2.3	Kontroll mot arvsskattesystemets uppgifter om dödsfallet	31
4.2.4	Övriga åtgärder	31
4.2.5	Allmän granskning.....	32
4.3	Komplettering.....	33
4.3.1	Allmänt	33
4.3.2	Återkallelse av bouppteckning.....	34
4.3.3	Föreläggande.....	34
4.3.4	Edgång	34
4.3.5	Förordnande av särskild bouppteckningsman	35
4.3.6	Återsändande av bouppteckningen för komplettering.....	35
4.4	Beslutsförfarandet och skadestånd.....	35
4.4.1	Registrering av bouppteckningen.....	35
4.4.2	Skattebeslut	36
4.4.3	Skadestånd	37
4.5	Expeditioner, underrättelser och utlämnande av handling.....	37
4.5.1	Avgifter, utlämnande av handling m.m.....	37
4.5.2	Beslut om avvisning eller avslag (vägrad registrering).....	37
4.5.3	Registrering utan skatt.....	37
4.5.4	Registrering då skatt ska utgå	38
4.5.5	Överklagande	38
5	Den avlidne	41
5.1	Personuppgifter	41
5.2	Forum.....	41
5.3	Tillämpningen av utländsk arvsrätt	41
5.4	Särskilt om civilståndet.....	42
5.5	Äktenskap med utländsk anknytning.....	43
5.5.1	Allmänt	43
5.5.2	Nordiska medborgare	44
5.5.3	Utomnordiska medborgare.....	44
6	Efterlevande make, registrerad partner eller sambo	45
6.1	Efterlevande make	45
6.2	Egendomsordningen enligt äktenskapsbalken	45
6.3	Bodelning med anledning av makes död	47
6.3.1	Allmänt	47
6.3.2	Egendom som ska ingå i bodelning.....	48
6.3.3	Andelsberäkning	49
6.3.4	Exempel	50

6.4	Avtal i enmansdödsbo	53
6.5	Äktenskapsförord.....	53
6.5.1	Enligt äktenskapsbalken (ÄktB)	53
6.5.2	Nordiska medborgare	54
6.5.3	Utomnordiska medborgare.....	54
6.6	Efterlevande sambo.....	54
6.6.1	Allmänt	54
6.6.2	Rätten till bodelning.....	55
6.6.3	Omfattning och andelsberäkning	56
6.6.4	Exempel	57
6.7	Registrerat partnerskap	58
7	Arvingar och testamentstagare.....	61
7.1	Allmänt.....	61
7.2	Arvsordningen.....	63
7.2.1	Efterlevande makes arvsrätt	63
7.2.2	Släktingars arvsrätt.....	64
7.2.3	Bröstarvingar.....	65
7.2.4	Föräldrar, syskon och deras avkomlingar	68
7.2.5	Far- och morföräldrar och deras barn.....	69
7.2.6	Allmänna arvsfonden	69
7.2.7	Tidigare avliden makes arvingar	69
7.3	Testamente.....	74
7.3.1	Allmänt	74
7.3.2	Upprättande och återkallelse av testamente	74
7.3.3	Testamentes laga kraftvinnande, bevakning enligt äldre regler.....	76
7.3.4	Testamentstagare.....	77
7.3.5	Testamentstagares rätt i olika fall	77
7.3.6	Jämkning av testamente	79
7.3.7	Beaktande av ett testamente i ett bouppteckningsärende	79
8	Bouppteckningsförrättningen.....	83
8.1	Inledning	83
8.2	Förrättningsmän	83
8.3	Bouppgivare.....	84
8.4	Kallelse.....	86
8.4.1	Allmänt	86
8.4.2	Förändringar i dödsbodelägarkretsen	87
8.4.3	Bevis om kallelse	89
8.5	Närvaro	90
8.5.1	Allmänt	90
8.5.2	Personuppgifter	90
8.5.3	Underårig (omyndig).....	91

6 Innehåll

8.5.4	Förvaltare	93
8.5.5	God man enligt 11 kap. 4 § FB	93
8.5.6	Okänd eller bortovärande delägare	94
8.5.7	Blivande ägare.....	94
8.5.8	Allmänna arvsfondens representation	95
8.6	Bouppteckningens innehåll	95
9	Tillgångar och skulder.....	97
9.1	Inledning	97
9.2	Efterlevande makes egendom.....	99
9.3	Efterlevande sambos egendom.....	100
9.4	Tillgångar.....	101
9.4.1	Allmänt	101
9.4.2	Fast egendom	104
9.4.3	Lös egendom, allmänt	107
9.4.4	Tomträtt.....	107
9.4.5	Aktier och andra värdepapper	108
9.4.6	Andel i bostads- eller bostadsrättsförening och aktie i bostadsaktiebolag	112
9.4.7	Andel i ekonomisk förening och handelsbolag	113
9.4.8	Banktillgodohavanden.....	114
9.4.9	Skattefordringar	115
9.4.10	Andra fordringar	115
9.4.11	Nyttjanderätt, rätt till ränta, avkomst eller annan liknande förmån.....	117
9.4.12	Kontanter.....	118
9.4.13	Immateriella rättigheter	119
9.4.14	Lösöre	119
9.4.15	Guld, silver och platina	120
9.4.16	Yttre inventarier	121
9.4.17	Andel i oskiftat dödsbo	121
9.4.18	Försäkringar	122
9.4.19	Näringsverksamhet.....	123
9.5	Skulder	129
9.5.1	Allmänt	129
9.5.2	Fastighetsägares skulder.....	131
9.5.3	Personskulder	131
9.5.4	Underhållsbidrag	132
9.5.5	Pensionsförpliktelser och motsvarande	133
9.5.6	Borgensförbindelser	133
9.5.7	Hyra m.m.	133
9.5.8	Anställda i hushållet.....	134
9.5.9	Vård av den avlidne m.m.	134
9.5.10	Skatteskulder	135
9.5.11	Studieskulder.....	136
9.5.12	Skuld för vilken förmånstagarförsäkring har pantsatts	136

9.5.13	Begravningskostnader	137
9.5.14	Bouppteckningskostnader	138
10	Försäkringar	139
10.1	Allmänt.....	139
10.2	Förmånstagare	143
10.3	Redovisning av försäkringar	146
10.3.1	Den avlidnes försäkringar	146
10.3.2	Efterlevande makes försäkringar.....	147
10.3.3	Begravningshjälp	147
10.4	Utländska försäkringar	148
10.4.1	Allmänt	148
10.4.2	Försäkringar inom EES-området.....	149
10.5	Socialförsäkringar.....	149
10.6	Beräkning av en försäkrings kapitalvärde.....	149
11	Dödsboanmälan.....	151
11.1	Allmänt.....	151
11.1.1	Inledning	151
11.1.2	Prövning av förutsättningarna för en dödsboanmälan.....	152
11.1.3	Särskilt om den avlidne var gift	153
11.1.4	Forum.....	154
11.2	Bevakningsrutin	154
11.3	Handläggning	154
11.3.1	Granskning	154
11.3.2	Försäkringar	155
11.3.3	Meddelande till överförmyndaren.....	155
11.4	”Registrering”	155
11.5	Bouppteckning sedan dödsboanmälan har gjorts	156
12	Beräkning av arvsskattepliktiga lotter	157
12.1	Behållningen i boet.....	157
12.2	Allmänt om delningsreglerna för skifte och bodelning.....	158
12.3	Avräkning av en efterlevande makes bodelningsandel.....	160
12.3.1	Avräkning genom schematisk hälftindelning av det behållna giftorättsgodset	160
12.3.2	Avräkning i enlighet med en åberopad bodelningshandling	161
12.3.3	Avräkning i enlighet med ett avtal med efterarvingarna	163
12.3.4	Avräkning i enlighet med efterlevande makes yrkande enligt 12:2 ÄktB	164
12.3.5	Skyldighet att lämna uppgift om förhållanden som leder till att den schematiska hälftindelningen ska frångås	165

12.4	Avräkning av en efterlevande sambos bodelningsandel	166
12.5	En arvinges lott vid schematisk delning.....	166
12.5.1	Allmänt	166
12.5.2	Ett särkullbarns avstående av arv till förmån för en efterlevande make	167
12.6	En testamentstagares lott vid schematisk delning.....	169
12.6.1	Allmänt	169
12.6.2	Exempel på tillämpningen av ett testamente.....	170
12.6.3	Värdet av en testamentstagares lott.....	171
12.7	Gåva från den avlidne eller dennes make; inverkan på fördelningen.....	172
12.7.1	Civilrättsliga bestämmelser	172
12.7.2	Inverkan på det schematiska skiftet	173
12.7.3	Inverkan av en i skatteärendet åberopad delningshandling.....	175
12.8	Delning när det i boet ingår egendom som den avlidne har haft med fri förfoganderätt.....	176
12.8.1	Schematisk delning vid legalt efterarv	176
12.8.2	Särskilt beträffande omgifte	180
12.8.3	Undantag från regeln om delning vid efterarv (3 kap. 8 § ÄB)	181
12.8.4	Verkan av ett avstående från arv vid den först avlidne makens död	182
12.8.5	Faktisk delning enligt en delningshandling.....	183
12.8.6	Delning vid ett testamentariskt efterarv	183
12.9	Lottläggningen enligt en faktisk delning	185
12.9.1	Allmänt	185
12.9.2	Arvskifte (16§ AGL).....	185
12.9.3	Delningsförrättning (15 § 2 mom. 3 st. AGL).....	187
12.9.4	Avstående från arvs- eller testamentslott	188
12.9.5	Jämkning av testamente på grund av laglottsanspråk	193
12.10	Förmånstagarförvärv	195
12.10.1	Allmänt	195
12.10.2	Förmånstagarförvärvets värde vid beskattningen.....	196
12.10.3	Skattefria avdrag från förmånstagarförvärv	197
12.10.4	Skattskyldighet vid jämkning enligt 104 § 2 st. FAL.....	198
13	Hur man beräknar arvsskatten	201
13.1	Skattskyldighetens omfattning.....	201
13.1.1	Förvärv som medför skyldighet att betala arvsskatt.....	201
13.1.2	Egendom som omfattas av skyldigheten att betala arvsskatt	201
13.1.3	Tillfällen när arvsskatt ska fastställas.....	202
13.1.4	De skattskyldiga och skattebefriade förvärvarna	203
13.2	Tidpunkten då skattskyldighet inträder	206
13.2.1	Huvudregeln.....	206
13.2.2	Uppskjuten beskattning enligt 6 § AGL.....	207
13.2.3	Framskjuten beskattning enligt 7–9 §§ AGL	209

13.3	Skatteuträkningen.....	210
13.3.1	Allmänt	210
13.3.2	Skatteklasser och skatteskalor.....	211
13.3.3	Hur man bestämmer de skattepliktiga lotterna; grundavdrag m.m.	213
13.3.4	Särskilt om skattelott.....	216
13.3.5	Exempel på beräkning av arvsskatt.....	216
13.3.6	Exempel på beskattning av förmånstagarförvärv	219
13.4	Hur tidigare förvärv från en arvlätare eller en testator beaktas	220
13.4.1	Vilka tidigare förvärv beaktas.....	220
13.4.2	Hur det tidigare förvärvet beaktas.....	221
13.4.3	Exempel på hur tidigare förvärv beaktas.....	222
13.5	Rättelse och omprövning av ett skattebeslut	223
13.5.1	Allmänt	223
13.5.2	Rättelse av ett beslut	223
13.5.3.1	Omprövning av ett arvsskattebeslut	224
13.5.3.2	Omprövning vid ett överklagande	226
13.5.3.3	Omprövning utan samband med överklagande	227
13.6	Eftergift av skatt vid registrering av bouppteckning (56 § AGL).....	227
13.7	Beskattning när Allmänna arvsfonden avstår från arv.....	228
13.8	Beskattning vid ett dödsbos konkurs.....	228
13.9	Arvsskatt vid avveckling av fideikommiss	229
13.10	Anstånd med att fastställa arvsskatt (17 § AGL)	230
14	Betalning av arvsskatt	233
14.1	Allmänt.....	233
14.2	Anstånd med betalning av skatt.....	233
14.2.1	Anstånd vid omprövning och överklagande (17 kap. 2 § SBL).....	233
14.2.2	Anstånd med stöd av 17 kap. 6 a § SBL	234
14.2.3	Anstånd i övriga fall (17 kap. 7 § SBL).....	234
14.2.4	Dubbelbeskattning	235
15	Efterbeskattning, återvinning och eftergift	237
15.1	Efterbeskattning och återvinning (32 och 59 §§ AGL).....	237
15.1.1	Allmänt	237
15.1.2	Förutsättningarna	238
15.2	Eftergift av skatt efter ansökan	242
15.2.1	Eftergift enligt 56 § AGL.....	242
15.2.2	Eftergift i andra fall.....	243

10 *Innehåll*

16	Arvsdeklaration	245
16.1	Allmänt.....	245
16.2	Förvärv som ska arvsdeklareras.....	245
16.3	Vem är skyldig att arvsdeklarera	247
16.4	Tidsfrister	248
16.5	Bevakning av att arvsdeklaration ges in	249
16.6	Innehållet i en arvsdeklaration	251
16.7	Handläggningsfrågor	252
17	Kontrollista.....	255
18	Sakregister	257
19	Rättsfallsregister	271